

יבמות כב

עוד שאלה: שלח ליה רב משרשיא מתוסנייא לרב פפי: ילמדנו רבינו, אשת אחי אבי האב, ואחות אבי האב, מהו? מדלמטה ערוה - למעלה נמי גזרו ביה, או דלמא, הא איתפליג דרתא?

תשובה: תא שמע **מה הן שניות**, ולא קחשיב להו בהדיהו!

דחייה: תנא ושייר.

שאלה: מאי שייר דהאי שייר?

תשובה: שייר שניות דבי רבי חייא

הוראה בעניין: אמימר אכשר באשת אחי אביו ובאחות אבי אביו.

קוש: אמר ליה רב הלל לרב אשי: לדידי חזיא לי שניות מר בריה דרבנא, וכתיבן שיתסרי לאיסורא. מאי לאו:

- תמני דמתניתא,
 - ושית דבי רבי חייא,
 - והנך תרתי - הא שיתסרי.
- דחיית הקוש: ולטעמך: שיבסרי הויין, דהא איכא אשת אחי האם מן האם, דפשטינן לאיסורא!

תירוץ לדחייה: הנך תרתי דדמיין להדי כחדא חשיב להו, והא שיתסרי.

חזרה לקושי נגד אמימר: והא מכל מקום לדידי חזיין לן דכתיבן לאיסורא!

תירוץ: אמר ליה: וליטעמך, אי הוה כתיב להיתירא, מי הוות סמכת עליהו? דמר בריה דרבנא מי חתים עליהו? השתא נמי דכתיב לאיסורא — לאו מר בריה דרבנא חתים עליהו

שניות

The source	Forbidden relationships according to the rabbis	
ברייטא braita	maternal grandmother אם אמו	1
	paternal grandmother ואם אביו	2
	paternal uncle's wife ואשת אבי אביו	3
	לפי זעירי יש לה הפסק	4
	maternal grandfather's wife ואשת אבי אמו	
	לפי רב יש לה הפסק	5
	paternal half brother's wife (brothers through the mother) ואשת אחי האב מן האם	
	לפי רב יש לה הפסק	6
	maternal half brother's wife (siblings through the father) ואשת אחי האב מן האב	
ר' חייא Rabbi Chiya	son's daughter-in-law וכלת בנו	7
	לפי רב יש לה הפסק	8
	daughter's daughter-in-law וכלת בתו	
	great grandchildren from the son שלישי שבבנו	9
	great grandchildren from the daughter שלישי שבבתו	10
	שלישי שבבן אשתו	11
	step great grandchildren from his wife's son שלישי שבבת אשתו	12
	step great grandchildren from his wife's daughter	
לפי רב פפא – ובניגוד לאמימר שהתיר	wife's paternal great grandmother רביעי שבחמיו	13
	wife's maternal great grandmother רביעי שבחמותו	14
מסקנה מדברי רב יהודה בר שילא	paternal great uncle's wife and paternal great aunt (sister of grandfather) אשת אחי אבי האב, ואחות אבי האב	15
	maternal half brother's wife (siblings through the mother) אשת אחי האם מן האם	16

קושי על הלשון בתנא דבי ר' חייא: אי"ל רבינא לרב אשי: מאי שנא למעלה דקחשיב לה לאשתו, ומאי שנא למטה דלא קחשיב לה לאשתו?
 תירוץ: למעלה - דאיסורא מכח אשתו קא אתי - חשיב לה, למטה - דאיסורא לאו מכח אשתו קאתי - לא קחשיב לה.
 קושי: והא בן אשתו ובת אשתו, דאיסורא מכח אשתו קאתי, ולא חשיב לה!
 תירוץ: אידי דתנא שלשה דורות למטה ידיה ולא חשבה, תנא נמי ג' דורות למטה ידיה ולא חשבה.

שאלה על ר' חייא: אי"ל רב אשי לרב כהנא: שניות דבי רבי חייא, יש להן הפסק או אין להם הפסק?
 תשובה 1: ת"ש, דאמר רב: ד' נשים יש להם הפסק, ותו לא.
 דחיית התשובה: דלמא, כי קאמר רב - להאיא מתניתא.
 תשובה 2: ת"ש: **שלישי ורביעי**; שלישי ורביעי אין, טפי לא.
 דחיית התשובה: דלמא משלישי ואילך, מרביעי ואילך.

שאלה בעניין גרים: אמר ליה רבא לרב נחמן: חזי מר האי מרבנן דאתא ממערבא ואמר, בעו במערבא: גזרו שניות בגרים, או לא גזרו שניות בגרים?
 תשובה: אמר ליה: השתא ומה ערוה גופה, אי לאו שלא יאמרו באין מקדושה חמורה לקדושה קלה - לא גזרו בהו רבנן, שניות מיבעיא?
 מחלוקת בעניין גרים - **קרובים בעדות**: אמר רב נחמן: גרים, הואיל ואתו לידן, נימא בהו מלתא: אחין מן האם - לא יעידו, ואם העידו - עדותן עדות, אחין מן האב - מעידין לכתחלה. אמימר אמר: אפילו אחין מן האם נמי מעידין לכתחלה.
 שאלה: ומ"ש מעריות?
 תשובה: ערוה - לכל מסורה, עדות - לבית דין מסורה, וגר שנתגייר - כקטן שנולד דמי.

משנה. מי שיש לו אח מכל מקום - זוקק את אשת אחיו ליבום, ואחיו הוא לכל דבר, חוץ ממי שיש לו אח מן השפחה ומן הגויה. מי שיש לו בן מכל מקום - פוטר אשת אביו מן היבום, וחייב על מכתו ועל קללתו, ובנו לכל דבר. חוץ ממי שיש לו בן מן השפחה ומן הגויה.

שאלה: **מכל מקום** לאתויי מאי?
 תשובה: אמר רב יהודה: לאתויי ממזר.
 קושי: פשיטא, אחיו הוא!
 תירוץ: מהו דתימא, לילף אחוה אחוה מבני יעקב: מה להלן - כשרין ולא פסולין, אף כאן - כשרין ולא פסולין, קא משמע לן.
 קושי: ואימא הכי נמי?
 תירוץ: כיון דלענין יבום מיפטר נפטר, מיזקק נמי זקיק.

ואחיו הוא לכל דבר.
 שאלה: למאי הלכתא?
 תשובה: לזירשו וליטמא לו.
 קושי: פשיטא, אחיו הוא!
 תירוץ: סלקא דעתך אמינא: הואיל וכתוב: **כִּי אִם אֶשְׁאָרוּ הַקְּרֹבָה אֵלָיו**, ואמר מר: **אֶשְׁאָרוּ - זו אשתו, וכתוב: אִם אֶשְׁאָרוּ אֶשְׁאָרוּ אֶשְׁאָרוּ**, יש בעל שמטמא ויש בעל שאין מטמא, הא כיצד? מטמא הוא לאשתו כשרה, ואין מטמא לאשתו פסולה, הכי נמי: מטמא הוא לאח כשר, ואין מטמא לאח פסול - קא משמע לן.
 קושי: ואימא הכי נמי?
 תירוץ: התם לאפוקי קיימא, הכא אחיו הוא.

חוץ ממי שיש לו אח מן השפחה ומן הגויה.
 שאלה: מאי טעמא?
 תשובה: אמר קרא: **הָאֵשֶׁה וְיִלְדֶּיהָ תִּהְיֶה לְאִדּוֹנֶיהָ**

מי שיש לו בן מכל מקום פוטר וכו'.
 שאלה: **מכל מקום** לאתויי מאי?
 תשובה: אמר רב יהודה: לאיתויי ממזר.
 הסבר: מאי טעמא? דאמר קרא: **וּבֶן אִין לוֹ** - עיין עליו.

והיבב על מכתו.

קושי: אמאי? קרי כאן: **ונשיא פצאק לא תאור**, בעושה מעשה עמד!

תירוצ: כדאמר רב פנחס משמיה דרב פפא: בעושה תשובה, הכא נמי כשעשה תשובה.

קושי על התירוצ: והאי בר תשובה הוא? והתנן: **שמעון בן מנסיא אומר: איזהו מצוות לא**

יוכל לתקון? זה הבא על הערה והוליד ממנה ממזר!

תירוצ: השתא מיהא עושה מעשה עמד הוא.

אחותו שהיא בת אשת אביך

ויקרא פרק יח

(ט) ערות אחותך בת אביך או בת אמה מולדת בית או מולדת חוץ לא תגלה ערותך:

(יא) ערות בת אשת אביך מולדת אביך אחותך הוא לא תגלה ערותה:

תנא קמא	רבי יוסי בן יהודה	
הבא על אחותו, והיא בת אשת אביו	אינו חייב אלא משום אחותו בלבד, ולא מפני בת אשת אביו	
הטעם	מכדי כתיב: ערו לאחתי בת אביך אלא בת אמה , ערו לאחתי היא למה לוי? שמע מינה לחייבו משום אחותו ומשום בת אשת אביו	אחתי היא - משום אחותו אתה מחייבו, ואי אתה מחייבו משום בת אשת אביו.
אחתי היא	לחייבו על אחותו בת אביו ובת אמו, לומר, שאין מזהירין מן הדין	משום אחותו אתה מחייבו, ואי אתה מחייבו משום בת אשת אביו
היא	כדי ללמוד שבאופן כללי אין מזהירין מהדין שלא תחשבו מילתא דאתיא בק"ו טרח וכתב לה קרא דחייא מרי יוסי: אם כן, ליכתביה רחמנא אחתי היא באידך קרא (בפסוק ט ששם מופיע בת אביך אן בת אמה כי משם יש לדרוש את הק"ו)	מדגיש שזה רק משום אחותו
בת אמה אביך		מי שיש לו אישות לאביך בה, פרט לאחותו משפחה ועובדת כוכבים, שאין אישות לאביך בה קושי: ואימא: פרט לאחותו מאנוסה! תירוצ: ההיא לא מצית אמרת, מדרבא; דרבא רמי, כתיב: (ויקרא י"ח) ערו לאחתי בת אמה אלא בת אמה היא תלפא , הא בת בנה דידה ובת בתה דידה שרי, וכתב: (ויקרא י"ח) ערו לאחתי אלא בת אמה היא תלפא את בת אמה ואת בת אמה , הא כיצד? כאן באונסין, כאן בנשואין לגבי ילדים מאונס, הם נחשבים כילדיו, לכן גם לעניין אחוה

מאתר הדרן והרבנית מישל כהן פרבר

• hadran.org.il •